

**Detaljplan för Söderberga (Söderberga 1:9 m.fl.), på Färingsö
i Ekerö kommun, Stockholms län**

Dnr. PLAN.2010.17

GESTALTNINGSPROGRAM

Gestaltningens status

Gestaltningens program visar en vision för utformningen av det planerade området. Gestaltungsprinciperna ska fastslås som planbestämmelser.

Söderbergas karaktär

Söderberga består av ett varierat åker- och skogslandskap, en lantlig karaktär med smala och slingriga vägar, småskalig bebyggelse samt aktivt jordbruk och hästhållning i nära anslutning till bebyggelsen. Bebyggelsen har stora tomter och omges av mycket grönska. Vid ny bebyggelse är det av stor vikt att denna miljöns kvaliteter bevaras.

Söderbergavägen som slingrar sig fram

De röda husen centralt i Söderberga

I samband med en workshop som hölls för allmänheten den 12 november 2013 beskrevs Söderbergas karaktäristiska element vara det lantliga, bykaraktären, de stora tomterna och bebyggelse från olika tidsepoker. Lantlig avser en blandning av bebyggelse, öppna fält och hästar och bykaraktär en småskalig struktur med slingriga vägar och Bullerbyn som referens, dock nödvändigtvis inte röda hus. Genom att bevara de gröna lungorna i området, anpassa bebyggelsen till hur naturen ser ut idag samt att komplettera med en blandad bebyggelse kan också karaktären utvecklas och bevaras. Genom att uppföra ny bebyggelse med områdeskaraktäristiska element som glesare, lägre bebyggelse med sadeltak kan också karaktären i närområdet stärkas.

- Bevara de gröna lungorna i området

- Variera öppna ytor med bebyggelse och natur

- Bebyggelse som följer naturen och topografin

- Bevara den bebyggelsetyp som finns

- Fortsatt bygga en blandad bebyggelse

- Uppföra bebyggelse med sadeltak

- Att inte planlägga för små tomter

- Att inte anlägga större, enhetliga bebyggelseområden

- Att inte bygga för tätt och inga moderna hus

Ny bebyggelse

Ny bebyggelse tillåts inte vara högre än två våningar. Den nya villabebyggelsen föreslås uppföras med sadeltak eller mansardtak i enlighet med befintlig bebyggelsekaraktär. Material och färgval är däremot fritt och bildar fortsatt en variation av bebyggelsens utformning.

Ny sammanhållen rad- och kedjehusbebyggelse ska däremot uppföras med träfasader och med en kulör med minst 50% svärta, med hänsyn till landskapsbilden. Taktäckning ska vara av takpannor i svart eller tegelröd kulör alternativt svart eller tegelröd bandfalsad plåt.

Förslag på utformning och färgsättning av radhus.

Särskilt viktig blir utformningen på Söderberga 1:9 då den nya bebyggelsen kommer att vara det första som syns för de som anländer och passerar Söderberga. Den nya flerfamiljsbebyggelsen ska uppföras i sadeltak med träfasad. Färgsättning ska ske med mörkare kulörer med en minsta svärta på 50 %. Byggnad ska vara enfärgad med undantag för detaljer. Kortsida föreslås placeras mot lokalgata för att bebyggelsen ska placeras enligt markens naturliga lutnings samt för att få en naturlig placering mot åkerholmen och skapa utblickar mot omgivande landskap. För att minska ner volymen på bebyggelsen får antalet lägenheter per byggnad inte vara fler än sex.

Utformningen på Söderberga 1:14 + Skå-Eneby 3:7 blir även den särskilt viktig då den nya bebyggelsen ska anpassas till placeringen i landskapet och närheten till golfbanan. Radhusen eller kedjehusbebyggelsen ska uppföras med sadeltak som har takvegetation samt träfasad. Färgsättningen ska ske med mörkare kulörer med en minsta svärta på 50 %. Byggnaderna ska vara enfärgade med undantag för detaljer. Även här föreslås kortsidor placeras mot gata.

Inspirationsbild på hus med takvegetation som smälter in i landskapet. Foto: Veg tech AB.

Natur

Med hänsyn till områdets gröna karaktär föreslås en variation i storlek på avstyckningarna. På så sätt kan en god variation i området uppnås och mycket grönska bevaras. Genom att behålla en stor del av den gröna lunga som går mitt i Söderberga bevaras Söderbergas gamla struktur med mindre enheter av bebyggelse. Genom att bevara den gröna länken skapas även utblickar ut mot det omgivande landskapet.

Ängen med utblick söderut

Trädsamling som bevaras

Centralt i Söderberga finns en grönyta med tre röda gamla hus som utgör ett värde för både natur- och kulturmiljön. Ängsmarken föreslås fortsatt vara en öppen yta så att ytan går att nyttjas till exempelvis midsommarfirande, som grillplats, för spontana aktiviteter såsom att ställa upp fotbollsmål, naturlekplats etc.

På Söderberga 1:9 finns en åkerholme med en samling träd som ska bevaras och återplanteras vid behov.

Vägar

Vägstrukturen ska fortsatt återspegla den lantliga karaktären som finns i Söderberga idag. Detta innebär slingriga vägar med låg hastighet. De vägar som är grusade idag kan med fördel fortsättningsvis vara grusade med hänsyn till områdets karaktär. Söderbergavägen kommer däremot att behöva breddas något för att klara möten av två fordon.

En gång- och cykelbana möjliggörs längs med Tureholmsvägen för att göra vägen tryggare för oskyddade

trafikanter. Gång och cykelbana anses endast nödvändigt på Tureholmsvägen eftersom det kommer vara förhållandevis låga hastigheter på de interna gatorna. Gång- och cykelbanan bör vara minst 3 meter bred.

Tillgänglighet

I den offentliga miljön ska hänsyn tas till de behov som personer med funktionsvariationer har. Olika funktionsvariationer kräver olika åtgärder. Utformning och materialval ska göras med hänsyn till människor med nedsatt syn och rörlighet och de med behov av att framföra rullatorer, rullstol och barnvagnar. Sittmöjligheter ska finnas i lämpliga lägen.

Dagvatten

Dagvatten ska omhändertas lokalt. Det kan ske i både mindre och större skala. För att inte skapa problem i de områden som får bebyggas med flerbostadshus, radhus eller kedjehus ska de gemensamma ytorna utformas så att inga instängda lågpunkter skapas. Gårdarna ska bestå av en så stor andel yta med genomsläppligt material som möjligt. Körbara ytor kan med fördel vara grusade eller bestå av t.ex. armerad betong för att dels behålla en lantlig och grön karaktär men dels för att inte skapa onödiga hårdgjorda ytor. Befintliga diken används med fördel.

Säkerhet och trygghet

Säkerhets- och trygghetsperspektivet ska beaktas vid detaljutformning. Yttre miljöer bör göras överblickbara och utan mörka prång. Gång- och cykelvägar ges god belysning utan skarpa kontraster och med en småskalighet som passar in i den lantliga karaktären.

Genomförande

Gestaltningssprogrammet intentioner säkras i detaljplanen genom bestämmelser, och i exploateringsavtal.

STADSARKITEKTKONTORET

Johan Andrade Hagland
Miljö- och stadsbyggnadschef

Emelie Greiff
Planarkitekt